

**ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΜΗ ΔΙΔΑΧΘΕΙΣΑΣ ΥΛΗΣ
ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2019-2020
ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ, ΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ
ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ**

Κατά το πρώτο δεκαήμερο του σχολικού έτους 2020-2021, οι εκπαιδευτικοί καλούνται, αφού διερευνήσουν τα βασικά μαθησιακά κενά που αφορούν την ύλη του προηγούμενου σχολικού έτους ανά γνωστικό αντικείμενο, να μεριμνήσουν για την αναπλήρωσή τους. Τόσο ο τρόπος διερεύνησης όσο και αυτός της κάλυψης των κενών είναι στην ευχέρεια των εκπαιδευτικών, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά και τις ιδιαίτερες συνθήκες λειτουργίας της τάξης τους.

Ενδεικτικά, οι εκπαιδευτικοί θα μπορούσαν:

- Να συμβουλευτούν σχετικά τις προτάσεις βασικών ενοτήτων ανά τάξη (αρ. πρωτ. 58271/Δ2/18-05-2020) που είχαν αποσταλεί στο πλαίσιο της επαναλειτουργίας των σχολείων κατά το σχολικό έτος 2019-2020. Σε αυτές προσδιορίζονται – μεταξύ άλλων – τα βασικά επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα ανά τάξη για τα γλωσσικά μαθήματα και το μάθημα της Ιστορίας
- Να ανατρέξουν στα Βιβλία Ύλης του σχολείου (σχολικό έτος 2019-2020)
- Να προσδιορίσουν τα μαθησιακά εκείνα αποτελέσματα που θεωρούν προαπαιτούμενα για την εξασφάλιση της γνωστικής ετοιμότητας των μαθητών τους σε σχέση με τη νέα ύλη
- Να προσδιορίσουν και να προγραμματίσουν τον τρόπο κάλυψης των μαθησιακών κενών.

Για την κάλυψη των κενών μπορούν να αξιοποιήσουν το α΄ δεκαήμερο του σχολικού έτους αλλά και κάθε πρόσφορη ευκαιρία σε συνάρτηση και με τη διδακτέα ύλη του γνωστικού αντικειμένου της τάξης στην οποία διδάσκουν.

1. ΓΥΜΝΑΣΙΟ

Γλωσσική Διδασκαλία

Οι εκπαιδευτικοί θα μπορούσαν να διερευνήσουν (με τον τρόπο που εκείνοι κρίνουν καταλληλότερο) την επικοινωνιακή ετοιμότητα των μαθητών/τριών τους σε συνάρτηση με το επίπεδο των γνώσεών τους για τη γλώσσα. Η καλλιέργεια της επικοινωνιακής ετοιμότητας σε προφορικό και γραπτό επίπεδο είναι μια διαρκής διαδικασία που δεν οριοθετείται χρονικά. Οι εκπαιδευτικοί χρειάζεται να υποστηρίξουν τους μαθητές και τις μαθήτριες στην κατάκτηση δεξιοτήτων κατανόησης και παραγωγής λόγου σε όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς. Σε κάθε

περίπτωση είναι απαραίτητο να συμβουλευτούν τη διδακτέα ύλη της προηγούμενης τάξης¹.

Πιο συγκεκριμένα:

Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Οι εκπαιδευτικοί που διδάσκουν στη Β΄ Γυμνασίου χρειάζεται να λάβουν υπόψη τους ότι το περιεχόμενο της Γλωσσικής Διδασκαλίας στην Α΄ Γυμνασίου από μια στοχοκεντρική οπτική ήταν κατά το σχολικό έτος 2019-2020 συνοπτικά το ακόλουθο:

Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Θεματικοί άξονες: Σχολείο, Φύση, Υγεία και Διατροφή, Θέατρο/ Κινηματογράφος, Δραστηριότητες, Ο κόσμος μέσα από την οθόνη/εικόνα, Αθλητισμός, Γνώση, Τόπος και πολιτισμός

Γένη Λόγου - Κειμενικά είδη: Περιγραφή, Αφήγηση, Επιχειρηματολογία, Πολυτροπικά κείμενα

Δεξιότητες: Κατανόηση προφορικού λόγου, Κατανόηση γραπτού λόγου, Παραγωγή προφορικού λόγου, Παραγωγή γραπτού λόγου, Παράγραφος, Περίληψη

Γραμματικά- συντακτικά φαινόμενα: Προτάσεις, Ονοματική φράση – Επιθετικός προσδιορισμός, Κλίση ουσιαστικών – επιθέτων, Ρήμα, Οι πτώσεις και οι λειτουργίες τους, Οριστικό και αόριστο άρθρο, Παρατακτική και υποτακτική σύνδεση, Ασύνδετο σχήμα.

Σημ: Γένη Λόγου σύμφωνα με τη διάκριση της ισχύουσας σχολικής γραμματικής (σσ. 174-178), Κειμενικά είδη σύμφωνα με τη διάκριση στα ισχύοντα ΔΕΠΠΣ και ΑΠΣ.

Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Οι εκπαιδευτικοί που διδάσκουν στη Γ΄ Γυμνασίου χρειάζεται να λάβουν υπόψη τους ότι το περιεχόμενο της Γλωσσικής Διδασκαλίας στη Β΄ Γυμνασίου από μια στοχοκεντρική οπτική ήταν κατά το σχολικό έτος 2019-2020 συνοπτικά το ακόλουθο:

Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Θεματικοί άξονες: Ταξίδια, Οικογένεια, Φιλία, Σχολείο, Εργασία, Ενημέρωση, Σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα

Γένη Λόγου-Κειμενικά είδη Περιγραφή, Αφήγηση, Επιχειρηματολογία

¹ «Οδηγίες για τη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας και της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας στο Γυμνάσιο για το σχολικό έτος 2019 – 2020»/Αρ.Πρωτ.143773/Δ/17-09-2019 του ΥΠΑΙΘ, σσ. 11-34.

Δεξιότητες: Κατανόηση προφορικού λόγου, Κατανόηση γραπτού λόγου, Παραγωγή προφορικού λόγου, Παραγωγή γραπτού λόγου, Τρόποι ανάπτυξης παραγράφου, Περίληψη κειμένου, Πλαγιότιτλοι, Συνοχή ευρύτερου κειμένου, Αξιολόγηση και διατύπωση επιχειρημάτων

Γραμματικά - συντακτικά φαινόμενα: παρεπόμενα του ρήματος (διαθέσεις, φωνές, εγκλίσεις, τροπικότητες, ποιόν ενέργειας, χρόνοι, αριθμοί, πρόσωπα), ενεργητική και παθητική σύνταξη, προσωπική και απρόσωπη σύνταξη, επιρρηματικοί προσδιορισμοί, αντωνυμίες, παραθετικά επιθέτων, σύγκριση, σχηματισμός λέξεων με σύνθεση, ετυμολογικά συγγενείς λέξεις.

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα

Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Οι εκπαιδευτικοί που διδάσκουν στη Β΄ Γυμνασίου χρειάζεται να λάβουν υπόψη τους ότι τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα της διδασκαλίας του μαθήματος στην Α΄ Γυμνασίου κατά το σχολικό έτος 2019-2020 ήταν τα ακόλουθα:²

Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

- α) Να εξοικειωθούν οι μαθητές/τριες με τον αρχαίο ελληνικό λόγο και να:
- Αντιληφθούν τις διαλεκτικές διαφορές της α.ε. και να τις συγκρίνουν με τις αντίστοιχες της ν.ε.
 - Εξοικειωθούν με τα γραφικά σύμβολα και τα βασικά χαρακτηριστικά της α.ε. στο φωνολογικό επίπεδο
 - Αντιληφθούν την αξία της δασείας, τόσο για την α.ε. όσο και για ορισμένες σύνθετες και παράγωγες λέξεις της ν.ε.
 - Αντιληφθούν σε έναν πρώτο βαθμό τις επιβιώσεις στη συγχρονία προγενέστερων φάσεων της ελληνικής γλώσσας
 - Αναγνωρίζουν απλές δομές στο αρχαίο κείμενο, αντίστοιχες με εκείνες της ν.ε. (υποκείμενο/ΟΦ– κατηγορημα/ΡΦ)
 - Διαπιστώσουν πώς σχηματίζονται οι λέξεις της α.ε. μέσα από τη διαδικασία της παραγωγής
 - Διαπιστώσουν ομοιότητες και διαφορές στο σημασιολογικό επίπεδο της α.ε. και της ν.ε. γλώσσας
 - Μάθουν να αναγνωρίζουν μέσα στο κείμενο:
 - Τους τύπους των ουσιαστικών και επιθέτων της Α΄ και Β΄ κλίσης και ιδιαιτέρως τη δοτική
 - Τους τύπους των χρόνων της οριστικής ε.φ. των βαρυτόνων

² «Οδηγίες για τη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας και της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας στο Γυμνάσιο για το σχολικό έτος 2019 – 2020»/Αρ.Πρωτ.143773/Δ/17-09-2019 του ΥΠΑΙΘ, σ. 66.

ρημάτων και ιδιαιτέρως τους τύπους του παρακειμένου, όπου παρουσιάζεται το φαινόμενο του αναδιπλασιασμού

- Τα απαρέμφατα και τις μετοχές, τα οποία εμφανίζονται στη ν.ε. γλώσσα με διαφορετική μορφή
- Τους τύπους των προσωπικών αντωνυμιών και των δεικτικών αντωνυμιών οὗτος, αὕτη, τοῦτο και να τους συνδέουν με την κλίση του ρήματος

β) Να εξοικειωθούν με απλά και ενδιαφέροντα κείμενα των παλαιότερων μορφών

γ) Να κινηθεί το ενδιαφέρον τους για τον ελληνικό πολιτισμό.

Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Οι εκπαιδευτικοί που διδάσκουν στη Γ' Γυμνασίου χρειάζεται να λάβουν υπόψη τους ότι τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα της διδασκαλίας του μαθήματος στη Β' Γυμνασίου κατά το σχολικό έτος 2019-2020 ήταν τα ακόλουθα:³

B' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Οι μαθητές και οι μαθήτριες:

α) Να αναγνωρίζουν μέσα σε ένα κείμενο:

- Τους τύπους των ουσιαστικών και επιθέτων της γ' κλίσης
- Τους ρηματικούς τύπους της οριστικής των βαρύτονων ρημάτων στη μέση φωνή
- Τους ρηματικούς τύπους της υποτακτικής και της προστακτικής των βαρύτονων ρημάτων και στις δύο φωνές, ενεργητική και μέση
- Τους τύπους της ερωτηματικής, αναφορικής και αόριστης αντωνυμίας και τη σημασιολογική τους διάκριση παρά τις μορφολογικές ομοιότητες μεταξύ τους (ερωτηματική, αόριστη) ή με άλλα μέρη του λόγου (αναφορικές αντωνυμίες, άρθρα, ειδικός σύνδεσμος ὅτι)

β) Να διαπιστώσουν πώς σχηματίζονται οι λέξεις της α.ε. μέσα από τη διαδικασία της σύνθεσης, καθώς και ομοιότητες και διαφορές στο σημασιολογικό επίπεδο της α.ε. και της ν.ε. γλώσσας

γ) Να κατανοήσουν τη συντακτική λειτουργία του αντικειμένου και να διακρίνουν το άμεσο και το έμμεσο αντικείμενο

³ «Οδηγίες για τη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας και της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας στο Γυμνάσιο για το σχολικό έτος 2019 – 2020»/Αρ.Πρωτ.143773/Δ/17-09-2019 του ΥΠΑΙΘ, σ. 88.

- δ) Προσεγγίσουν τη δομή του α.ε. λόγου σε πιο σύνθετες μορφές μέσα από τη μελέτη της βασικής συντακτικής λειτουργίας του απαρεμφάτου (το απαρέμφατο ως ρήμα και ως όνομα, ταυτοπροσωπία και ετεροπροσωπία) και της μετοχής (η μετοχή ως ρήμα και ως όνομα, απλή αναφορά στα είδη της, εξοικείωση με την έννοια της επιθετικής μετοχής)
- ε) Να προσδιορίσουν τη συντακτική λειτουργία των προσδιορισμών και να εξοικειωθούν με τους ονοματικούς προσδιορισμούς και ιδιαίτερα με τους επιθετικούς
- στ) Να επισημάνουν τη διαφοροποίηση του ν.ε. λόγου ως προς την αναλυτικότητά του, σε σχέση με τον α.ε. λόγο
- ζ) Να εξοικειωθούν με απλά κείμενα από διαφορετικά κειμενικά είδη της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας αλλά και της μεταγενέστερης και να ασκηθούν στη γλωσσική κατανόησή τους και στην ανίχνευση απλών υφολογικών στοιχείων που τα χαρακτηρίζουν (ιστορικοί χρόνοι, διάλογος, παραινετικός λόγος), χωρίς να επιδιώκεται συστηματικότερη μελέτη τους
- η) Να συνειδητοποιήσουν ότι η νέα ελληνική γλώσσα έχει τις ρίζες της στην αρχαία και αποτελεί εξέλιξη και συνέχειά της.

2. ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ

Νέα Ελληνική Γλώσσα στις Α΄ και Β΄ τάξεις ΓΕΛ

Οι εκπαιδευτικοί καλούνται να διερευνήσουν με τον τρόπο που θεωρούν καταλληλότερο για την τάξη τους τη γλωσσική και επικοινωνιακή ετοιμότητα των μαθητών/τριών και να μεριμνήσουν για την κάλυψη τυχόν ελλειμμάτων γνώσης. Επισημαίνεται ότι η διδασκαλία των μορφοσυντακτικών φαινομένων, του λεξιλογίου, των σημασιολογικών και πραγματολογικών στοιχείων συναρτάται πάντοτε με τη χρήση της γλώσσας στη νοηματοδότηση των κειμένων και δεν αποβλέπει στην απομνημόνευση μεταγλωσσικών όρων. Με δεδομένο δε ότι η διδακτική προσέγγιση της Νέας Ελληνικής Γλώσσας στο Λύκειο είναι «ανοικτή» ως προς τα περιεχόμενα, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να επιλέξουν το κειμενικό υλικό που θεωρούν κατάλληλο για την επίτευξη των στόχων τους.

Σε κάθε περίπτωση, οι διαδικασίες με τις οποίες επιτυγχάνονται οι στόχοι της γλωσσικής εκπαίδευσης στο Γενικό Λύκειο διακρίνονται σε:

Α. Διαδικασίες κατανόησης του νοήματος, της οργάνωσης και της μορφής των κειμένων:

A1. Εντοπισμός και αναγνώριση των βασικών χαρακτηριστικών των κειμένων

A2. Ερμηνεία και μετασχηματισμοί των κειμένων

A3. Κριτικός στοχασμός/αξιολόγηση των κειμένων

A4. Αναστοχασμός σχετικά με ακολουθούμενες στρατηγικές κατανόησης κειμένων.

B. Διαδικασίες παραγωγής γραπτού, προφορικού και πολυτροπικού λόγου:
Μετασηματισμοί κειμένων

B1. Σχεδιασμός και οργάνωση των κειμένων

B2. Σύνθεση κειμένων (συγγραφική φάση)

B3. Αναθεώρηση – Δημοσίευση των κειμένων

B4. Αναστοχασμός σχετικά με τις ακολουθούμενες στρατηγικές παραγωγής λόγου/μετασηματισμού των κειμένων.

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία στις Α΄ και Β΄ τάξεις ΓΕΛ

Οι εκπαιδευτικοί καλούνται να διερευνήσουν τυχόν γνωστικά κενά τα οποία μπορεί να δυσχεράνουν την επίτευξη των μαθησιακών στόχων κατά την τρέχουσα σχολική χρονιά. Επισημαίνεται ότι βασικός στόχος της διδασκαλίας του μαθήματος είναι η γνώση του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού.⁴

Α΄ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

Οι εκπαιδευτικοί που διδάσκουν στην Α΄ τάξη Ημερήσιου Γενικού Λυκείου χρειάζεται να λάβουν υπόψη τους ότι τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα της διδασκαλίας του μαθήματος της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας στη Γ΄ Ημερήσιου Γυμνασίου κατά το σχολικό έτος 2019-2020 ήταν τα ακόλουθα:⁵

Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Οι μαθητές/τριες καθοδηγούνται να μπορούν να:

- α) Συζητούν ιδέες, απόψεις και προβλήματα της αρχαίας εποχής σε σχέση με αυτά της σύγχρονης, επισημαίνοντας τις συνέχειες ή τις ασυνέχειες.
- β) Αναγνωρίζουν τη διαχρονική εξέλιξη της ελληνικής γλώσσας και αντιλαμβάνονται τις διαφορές της α.ε. με τη ν.ε.
- γ) Επισημαίνουν δομές στο αρχαίο κείμενο αντίστοιχες με εκείνες της ν.ε.
- δ) Αποδίδουν το αρχαίο κείμενο σε ορθό νεοελληνικό λόγο.
- ε) Αναγνωρίζουν τύπους που δεν επιβιώνουν στη ν.ε. (αναγνωριστικός γραμματισμός) και να σχηματίζουν τύπους που επιβιώνουν, καθώς και τύπους

⁴ «Οδηγίες για τη διδασκαλία των φιλολογικών μαθημάτων στις Α΄ και Β΄ τάξεις Γενικού Λυκείου για το σχολικό έτος 2019 – 2020»/Αρ.Πρωτ.143602/Δ2/17-09-2019 του ΥΠΑΙΘ, σ. 2.

⁵ «Οδηγίες για τη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας και της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας στο Γυμνάσιο για το σχολικό έτος 2019 – 2020»/Αρ.Πρωτ.143773/Δ/17-09-2019 του ΥΠΑΙΘ, σ. 108.

που υπηρετούν το λόγιο χρηστικό επίπεδό της, σχετικά με:

- Παραθετικά επιθέτων και επιρρημάτων
- Τύπους των ουσιαστικών ή γυνή και ό παῖς
- Τύπους της οριστικής-επαναληπτικής αντωνυμίας
- Τύπους της ευκτικής ε.φ. και μ.φ. βαρύτονων ρημάτων
- Ρηματικούς και ονοματικούς τύπους του αορίστου β' ε.φ. και μ.φ.
- Τύπους των παθητικών χρόνων
- Τις μορφές και τη λειτουργία του ποιητικού αιτίου – την παθητική σύνταξη
- Τα είδη του μορίου ἄν
- Την παρατακτική και την υποτακτική σύνδεση προτάσεων
- Τις δευτερεύουσες ονοματικές και επιρρηματικές προτάσεις (είδη, εισαγωγή, συντακτική θέση).

Α' ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

Οι εκπαιδευτικοί που διδάσκουν στην Α' τάξη Εσπερινού Γενικού Λυκείου χρειάζεται να λάβουν υπόψη τους ότι τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα της διδασκαλίας του μαθήματος της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας στη Γ' Εσπερινού Γυμνασίου κατά το σχολικό έτος 2019-2020 ήταν τα ακόλουθα:⁶

Γ' ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Οι μαθητές/τριες καθοδηγούνται να μπορούν να:

- α) Συζητούν ιδέες, απόψεις και προβλήματα της αρχαίας εποχής σε σχέση με αυτά της σύγχρονης, επισημαίνοντας τις συνέχειες ή τις ασυνέχειες.
- β) Αναγνωρίζουν τη διαχρονική εξέλιξη της ελληνικής γλώσσας και αντιλαμβάνονται τις διαφορές της α.ε. με τη ν.ε.
- γ) Επισημαίνουν δομές στο αρχαίο κείμενο αντίστοιχες με εκείνες της ν.ε.
- δ) Αποδίδουν το αρχαίο κείμενο σε ορθό νεοελληνικό λόγο
- ε) Αναγνωρίζουν τύπους που δεν επιβιώνουν στη ν.ε. (αναγνωριστικός γραμματισμός) και να σχηματίζουν τύπους που επιβιώνουν καθώς και τύπους που υπηρετούν το λόγιο χρηστικό επίπεδό της σχετικά με::
 - Τύπους των ουσιαστικών ή γυνή και ό παῖς
 - Τύπους της ευκτικής ε.φ. και μ.φ. βαρύτονων ρημάτων
 - Ρηματικούς και ονοματικούς τύπους του αορίστου β' ε.φ. και μ.φ.
 - Τύπους των παθητικών χρόνων
 - Τις μορφές και τη λειτουργία του ποιητικού αιτίου – την παθητική σύνταξη
 - Την παρατακτική και την υποτακτική σύνδεση προτάσεων
 - Τις δευτερεύουσες ονοματικές και επιρρηματικές προτάσεις (απλή διάκριση).

⁶ «Οδηγίες για τη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας και της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας στο Γυμνάσιο για το σχολικό έτος 2019 – 2020»/Αρ.Πρωτ.143773/Δ/17-09-2019 του ΥΠΑΙΘ, σ. 121.

Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ (ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ)

Οι εκπαιδευτικοί που διδάσκουν στη Β΄ Λυκείου (Ομάδα Προσανατολισμού Ανθρωπιστικών Σπουδών) χρειάζεται για τις ανάγκες του αδιδακτου κειμένου να διερευνήσουν τις γνώσεων των μαθητών για φαινόμενα, όπως:

Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

Α) Γραμματικά φαινόμενα

- Φωνηεντόληκτα ουσιαστικά Γ΄ κλίσης (μονόθεμα)
- Φωνηεντόληκτα ουσιαστικά Γ΄ κλίσης (διπλόθεμα)
- Υγρόληκτα ουσιαστικά Γ΄ κλίσης (διπλόθεμα)
- Ανώμαλα ουσιαστικά (π.χ. ναῦς, χεῖρ κ.λπ.)
- Επίθετα Γ΄ κλίσης (φωνηεντόληκτα, αφωνόληκτα και ενρινόληκτα).
Κλίση μετοχών
- Ανώμαλα παραθετικά επιθέτων και επιρρημάτων
- Αντωνυμίες κτητικές
- Κλίση συνηρημένων ρημάτων σε -άω, -έω και -όω. Σχηματισμός των άλλων χρόνων
- Αόριστος Β΄
- Παθητικός Μέλλοντας Α΄ και Παθητικός Αόριστος Α΄
- Ρήματα υγρόληκτα και ενρινόληκτα. Σχηματισμός Μέλλοντα και Αορίστου. Σχηματισμός Μέλλοντα των σε -ίζω ρημάτων
- Σχηματισμός συντελικών χρόνων αφωνόληκτων ρημάτων.

Β) Συντακτικά φαινόμενα

- Κατηγορούμενο. Γενική κατηγορηματική. Επιρρηματικό και προληπτικό κατηγορούμενο
- Αντικείμενο άμεσο και έμμεσο. Σύστοιχο αντικείμενο. Κατηγορούμενο του αντικειμένου
- Απαρέμφατο έναρθρο και άναρθρο. Απρόσωπη σύνταξη
- Μετοχές: κατηγορηματική και επιρρηματική. Συνημμένη και απόλυτη.
- Β΄ όρος σύγκρισης
- Ομοιόπτωτοι - Ετερόπτωτοι ονοματικοί προσδιορισμοί
- Επιρρηματικοί προσδιορισμοί (εμπρόθετοι, πλάγιες πτώσεις)
- Παρατακτική -Υποτακτική σύνδεση
- Δευτερεύουσες ονοματικές προτάσεις (είδος, εκφορά, λειτουργία)
- Δευτερεύουσες επιρρηματικές προτάσεις (είδος)

- Υποθετικοί λόγοι (εντοπισμός τους [υπόθεση – απόδοση]).

3. ΓΥΜΝΑΣΙΟ – ΛΥΚΕΙΟ

Ιστορία

Οι εκπαιδευτικοί μετά από διερεύνηση των ιστορικών γνώσεων των μαθητών, ανά τάξη και τμήμα, να καλύψουν τα γνωστικά κενά (διαθέτοντας 4 διδακτικές ώρες), ώστε να υπάρχει συνέχεια στη διδασκαλία των ιστορικών περιόδων.

Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

Ειδικότερα, οι μαθητές και οι μαθήτριες, που το τρέχον σχολικό έτος 2020-2021 φοιτούν στην Α΄ Λυκείου, να διδαχθούν απαραίτητα στην αρχή της σχολικής χρονιάς, για 4 ώρες, την ιστορική περίοδο από τις αρχές του 20ού αιώνα έως και τα αποτελέσματα του Β΄ παγκοσμίου πολέμου, από το σχολικό εγχειρίδιο της Γ΄ Γυμνασίου «Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία» των Ευαγγελίας Λούβη, Δημητρίου Ξιφαρά.